

ment Déu el ferirà com un llamp'; el vulgar (representat ací per l'eclesiàstic morellà que li prenia els sermons d'oïda o els hi escrivia al dictat, i que és de creure que vagi deturpar en aquest passatge la pronúncia *coruscatur* de St. Vicent) era inevitable que confonguessin els dos mots, i una mica també devia combinar-los el sant, d'on resultà aqueixa contaminació. Reeixida sobretot perquè anava reforçada encara per un altre mot ben vulgar i de creació expressiva, del qual queda avui record almenys a Mallorca: el DFgra. recull alhora les dues variants *coruscada* «desayre, revés, sempenta, empujón» i *coscorrada* «encontrada, encontrón, dany, golpe, desaire, desastre» i el DAg. registra «*corroskada*: contratemps, recaiguda» a Mallorca, amb la frase «si no hagués tingut aquesta altra *corroskada* a l'hora d'ara ja estaria bé»; pel testimoni del DFgr. tant *coruscada* com *coscorrada* conviuen encara amb el mateix sentit, i és difícil establir quin sigui el que resulta d'una metàtesi de l'altre (cf. cast. *coscorrón* i d'altra banda català dial. *crusca*, *clusca*, etc., aquest últim usat per JRuyra precisament amb el sentit que exemplifica el DAg. en *coruscada*). Es comprèn que amb mots tan semblants la confusió popular era inevitable, i que el sant mateix, avesat a l'ús que feien els predicadors del ll. *coruscare* parlant del llamp o càstig diví, adoptés la forma alterada *corruscar* en lloc de *corruixar*.¹

Més que més tenint en compte que *coruscar* havia entrat també en combinació amb *ENCRUSCAR* (derivat de *cru* i *recruar*), el sentit del qual tenia tant de contacte amb el de *CORRUPTIARE*; cf. sobretot el mall. *corroskada*. És tot un complex de parònims i parasinònims.

DERIV.: *Corruixós*. *Corruixar-se*, veg. supra.

¹ *Coruscus* 'llamp' pertanyia especialment al llatí cristià i patristic, des del temps de la Itàlia; per a la vida culta i semiculta de *coruscare* en l'època romànica, veg. alguns exs. en *AlcM* i *FEW* II, 1237-8, *REW*, 2267, 2268. Popular, poc, però hi ha santand. *corruscar* 'abrandar' i port. *coriscar* 'llampegar' (val a dir que són falses les etimologies que dona el *FEW* del cast. *charruscarse* i gc. *echarruscle*). Probablement tenen relació amb algunes d'aquestes coses el nom *Corruscat*, *Corruscau*, de dues muntanyes escarpades de l'Alta Ribagorça (la segona a la Pobra de Roda), i del *Cruscat*, volcà apagat al cap d'un turó cobert de pedruscall, damunt la Cot, prop d'Olot.

Corruntum, *corruntumat*, V. *córrer* *Corrunx*, ⁵⁰ *-unxo*, V. *corruxet*, fi de l'article *CARN* *Corrupció*, V. *rompre* *Corrúpies*, V. *córrer* *Corrupte*, *corruptela*, *corruptible*, *corruptor*, V. *rompre* *Corruqueig*, *-quejar*, V. *parruquejar* *Corruscada*, V. *corruixes* *Córs*, V. *cós* en *CÓRRER* *Cors* 'campanya de corsari', V. *córrer* *Córs*, V. *cos* *Corsa*, *corsari*, V. *córrer* *Corsavi*, V. *cort* *Corsec*, *corsecador*, *corsecar*, *corsecat*, V. *cor* *Coiser*, V. *córrer* *Corsó* 'daina o cabirol', sembla resultar d'una mala interpretació que Pelay Briz donà a la grafia *corso* (Lab. ⁶⁰

1839) mot usat en algun vers de la decadència copiant el cast. *corzo* (veg. *DCEC* per a aquest)

CORT, f., 'corral, estable o tancat del bestiar', 'acompanyament o seguici d'un noble o sobirà', 'cos que l'aconsellava en l'administració de justícia o a qui la confiava', pl. 'cos consultiu-legislatiu dels regnes medievals', 'Cambra legislativa del estats moderns', del ll. vg. *cōrs*, *cōrtis*, ll. *cohors*, *-ōrtis*, 'recinte, corral', 'divisió d'un campament o de la legió que hi acampava', 'grup de persones', 'seguet dels magistrats provincials', derivat de *hōrtus* 'recinte', 'hort'. □ *1.ª doc.*: S. XIII, Jaume I, Lluïl, *Consolat*, i en docs. dels Ss. XI, XII i XIII.

En els textos en baix llatí o barrejats de llatí apareix en la forma ultracorregida ¹ *curte* (per a la qual, veg. *MzPi.*, *Orig.*, 176; *Bast.-Bass.*, 758ss.); de vegades apareix una forma mixta *curt(s)*: «exceptis ipsis *curs* quas iam dictus episcopus habet in Beixano et in Saleles et in Helna --- exceptis illis *curts* ---», doc. ross. relatiu a Avalrí, a. 1128 (colle. Moreau, B. N. P., vol. 53). El significat etimològic de 'clos rústic o adjacent a una casa de camp', que veiem ací, es troba ja una mica abans en la forma purament catalana *cort*, parlant d'un estable o corral de bestiar equí: «afrontant iam dictas terras --- orientis in Scti Felicis --- de occiduo in *cort* de equos, de circii in Fonoled» a. 1037 (MiretS, *BABL* VII, 491, roldalia de Terrassa), «vindimus vobis ipsa *cort*, cum ipsa terra» a. 1033, «ipsa *cort* vel terra qui est circuitu --- Scti Petri Rexag» en docs. barcelonesos de 1033 i 1034 (Mas, *Notes Hi. Bisb. Bna.*, 460, 475).

Des de nocions semblants a aquestes, el mot va generalitzar el seu significat fins a designar 'domini rural' i 'casa rústica senyorial', acc. que és comuna també amb les altres llengües romàniques: en totes elles, fins a França on tingué potser més arrelament i difusió que enlloc, tendeix aviat a quedar aplicat (fora del baix llatí) a l'ús toponímic, o genèric topogràfic amb tendència a fixar-se com a topònim; això mateix s'esdevingué a Catalunya, potser un poc més ràpidament (si bé és excessiva l'afirmació de *Bast.-Bass.*, 764, 38ss., que sigui estrany a Cat.); sens dubte entre nosaltres es troba sobretot en una infinitat de NLL de tot el Princ., *Corts*, *Les Corts*, *La Cort* (p. ex. el suburbi barceloní, sengles masies de les Guillerries, del Ripollès, etc.), i compostos com el *Cortscastell* pellarès agregat de Peramea; per a representants en la nostra toponímia moss., *E. T. C.* II, 149.

També apareix des de molt antic aplicat a les juntes de vassalls que convoca un senyor: «li face ostes et chavalgades, placitos et *chorts* et segies», a. 1099 (Miret, *RBiblgCat.* IV, 9), «faciat tibi *corts* et placita et seguis et hosts et cavalgadas», a. 1112 (*Li. Feudorum* M. II, 23). Des d'això es passà aviat a la cort del senyor en tant que administrava o vetllava per administrar la justícia: «lo rey --- féu stablement que un home --- ohs aquells qui a ell recorrien, per defalliment de la cort --- lo draper a qui-l pagès devia diners clamà-s a la cort, del pagès; la cort destrenyé lo pagès